

THELBAN TARINA

LEILA KASTELLI

Theiban tarina

Thelban tarina

Thelban tarina

Leila Kastelli

Thelban tarina

romaani

Thelban tarina

Teksti: Leila Kastelli
Kannen kuva: Leila Kastelli
Taitto: Mauri Laakkonen

© 2018 Kastelli, Leila

Kustantaja: BoD-Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD-Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-330-770-4

Thelban tarina

Lukijalle

Thelban tarina vie lukijan aikaan, jolloin parantajilla ja tietäjillä oli keskeinen asema pienissä kyläyhteisöissä.

Tämä fiktiivinen tarina on samalla kurkistus parantajien mystiseen maailmaan ja elämään alueella, jossa he vuosittain kokoontuivat, Neitsyen tähdistön aikaan, Mars-jumalalle rakennetun Pyhän temppelin raunioille. Punaisena säikeenä tarinassa on mukana Mars-planeetan elämän voima, joka tänä päivänä tunnetaan seksuaalisena energiana.

Romaanin tapahtumat ajoittuvat 1800-luvun alkupuolelle ja sijoittuvat maantieteellisesti Balkanille, missä tarinan henkilöt käyvät läpi elämäänsä vaikuttavia, välillä jopa järkyttäviä tapahtumia.

Miten heidän oli mahdollista selviytyä tuolloin vallinneiden käsitysten ja muutosten maailmassa?

Romaani on raahelaisen *Leila Kastellin* esikoisromaanin. Koulutukseltaan Kastelli on kasvatustieteen maisteri ja toimi opettajana noin 20 vuotta, eläkkeelle jäämiseensä saakka.

Hänet tunnetaan Raahessa Ruusumuorin Kesäkahvilastaan ja rakentamastaan ruusutarhasta, johon liittyen hän on julkaissut kaksi tietokirjaa: Ruusutarhan tarinoita 1 ja 2. Kirjoissa tutustutaan tarinoiden kautta eri ruusulajeihin ja -lajikkeisiin sekä niiden kasvattajiin ja historiaan.

Thelban tarina

Sisällysluettelo

Lukijalle	5
Miksi se, mikä tuntuu niin hyvältä jännittävältä ja elävältä, on pahaa	7
Tarvitsen oman elämän	21
Elämän voimalle löytyy monia virtoja	45
Olisin koko elämäni kantanut häpeää	65
Olipa ylväs tunne olla mies	83
Juuri kun luulee, miten asiat ovat, ne ovatkin aivan toisin	103
Viulun ääni luikerteli kuin linnun ääni lehvistössä	125
Thelban tarina	137
Olen vajavainen	159
Umeti oli tietämättään antanut kaikille merkittävän opetuksen	179
Olet saanut lahjan menneisyydestäsi	191
Elämä on ihmeellistä	213
Lopuksi	236

Thelban tarina

*Miksi se, mikä tuntuu
niin hyvältä,
jännittävältä ja elävältä,
on pahaa?*

Lämmin hämärä oli laskeutunut pienen vuoristokylän ylle. Viimehetken valon turvin Miliza pystyi vielä näkemään edessään polun, joka johdatti ylös vuoren rinnettä. Hän puolittain juoksi, puolittain käveli, perille oli päästävä ennen pimeän tuloa. Sydän jyskytti yhtä lailla hätää kuin kiirettä nousta ylös. Miliza pysähtyi, veti henkeä ja kääntyi katsomaan alas kotikyläänsä. Äidilleen Miliza oli ker-tonut, minne oli lähdössä ja että yöpyisi vanhan parantajan Thelban luona koska tämä tarvitsi apua. Sen äiti hyväksyi. Miliza päästi pitkän huokauksen, hän oli melkein valehdellut. Totta oli, että hän meni Thelban luo, mutta ei niinkään autta-maan, vaan hakemaan apua itselleen. Miliza katsoi ylöspäin ja kiirehti askeleitaan.

Luonto oli hiljaa. Kirpeä vuoristometsän tuoksu levisi Milizan sieraimiin jokaisella henkäyksellä. Nahkaremmein koris-telluilla tossuilla liikkuminen oli liki äänetöntä. Sen sijaan pit-

Thelban tarina

kä hame, jota hän kannatteli oikealla kädellään, rahisi polun varren oksistoihin osuessaan. Milizan hengitys kävi entistäkin raskaammaksi, hätääntyneemmäksi ja oli äänekästä. Vihdoin edessä kajasti valo matalien vuorimäntyjen välistä, Thelban vuoristomajan pienestä ikkunasta.

Thelba, kylänsä arvostettu, kunnioitettu ja jopa pelättykin tietäjä- ja parantajainen, oli hämärän tultua sytyttänyt tulen kivitakkaansa. Koukussa riippui pata, jossa oli vettä kuume-nemassa. Thelba tiesi, oli tiennyt jo tovin, että hän saisi vieraan tänä iltana. Vieraan, jota hänen on autettava. Ja vieraan, joka tulee auttamaan häntä. Thelballa oli tietämisen herkkyyys.

Thelba oli vanha. Hän muisti Neitsyt-ajan, jolloin hänet pyhitettiin parantajaksi. Tuolloin hän oli vielä melko nuori tietäjäksi. Pyhityksen jälkeen hän oli alkanut kerätä kiviä nahkapussiinsa. Thelba laski aikaa siitä, kun Aurinko siirtyi tai-vaalla Neitsyen tähdistöstä seuraavaan Neitsyen tähdistöön. Siihen kului vuosi. Neitsyt-ajan siirtyessä seuraavaan hän laittoi aina yhden kiven pussiin, jotta pysyisi ajan tasalla. Nahkapussi oli täyttymässä ja oli jo melko raskas. Tuskin sinne enää kovin montaa kiveä mahtuisi.

Leijona-aikaan kesä oli kuumimmillaan ja lähestyvän Neitsyt-ajan aikana kypsyntä eloa alettaisiin korjata. Silloin hän etsisi jälleen yhden kiven lisää nahkapussiinsa. Joskus hän oli huviksensa laskenut kivet, laittanut niitä rahillensa kymmenen kiven kasoihin. Kun hän viimeksi niitä lajitteli, oli kymmenen kasoja neljä. Sen jälkeen hän ei ollut halunnut niitä laskea.

Thelban tarina

Thelba lisäsi pari puuta padan alle ja jäi rahille hetkeksi nauttimaan tulen tanssivista liekeistä. Hän oli puhdistanut joitakin kouran kokoisia, litteän pyöreitä kiviä ja asetellut ne kuumenemaan takan reunalle. Samalla hän oli irrottanut liinan, joka peitti hänen hiuksiaan ja oli yrittänyt selvittää niitä, mutta oli luovuttanut pian. Kädet eivät jaksaneet enää yläasentoa pitkään.

Ovelta kuului pari hentoa koputusta. Thelba avasi oven ja viittasi tulijan huoneeseen. Itse hän asettui rahilleen ja katsahti ääneti tulijaa.

Tietäjä odotti, jotta Milizan kiihkeä hengitys tasaantuisi. Milizan silmät kohdistuivat hätäisinä Thelban rauhallisiin kasvoihin. Tulen kajossa Thelban voimakas siluetti henki rauhaa ja vakautta, kun hän siinä kohenteli palavia puita. Thelba nosti tumman katseensa ja katsoi nuorta naista, jonka silmät ja posket hehkuivat. Milizalta pääsi itkunsekainen voihkaus, kun hän ryntäsi Thelban luo, polvistui hänen eteensä ja painoi päänsä tämän polvia vasten. Huoneen täytti tukahtunut ja ahdistunut itku.

Thelba oli vaiti ja silitteli Milizan pitkiä silkinpehmeitä, tummanruskeita hiuksia. Hän salli tytön itkeä. Toistuvasti tällaisissa kohtauksissa hänestä tuntui kuin jokin hänenkin sisälleen liikehti, kipeänä ja ahdistavana. Kuin vanha virta lähtisi liikkeelle rauhallisena, hiljaisena ja hillittynä. Kuin seissyt vesi, joka löytää uomansa ja alkaa hitaasti virrata. Kuin itku, joka

Thelban tarina

puhdistaa vanhoja suonia. Tämä liike ei näkynyt vanhan tietäjän kasvoilla. Thelba istui paikallaan kuin vanha puu, johon voi nojautua ilman, että mikään siinä muuttuu. Vanhan puun sisäistä virtaa on vaikea tunnistaa.

Juuri siksi siinä oli niin helppo Milizan itkeä, antaa kaiken tuskan tulla. Ja se itku oli lopulta pitkää huutoa. Milizan kädet puristivat ja repivät Thelban hametta, ja otsa takoi polvea vasten. Miliza nosti palavan katseensa ja sanoi itkuisella äänellä:
– Miksi se, mikä tuntuu niin hyvältä, jännittävältä ja elävältä, on pahaa?

Tietäjä ei vastannut, vaan irrotti Milizan kädet hameestaan, nosti hänet hyssytellen käsillään ylös ja ohjasi lampaantaljalla peitetylle lavitsalle makaamaan. Milizalle tämä oli entuudestaan tuttua. Hän tiesi, mitä seuraavaksi tapahtuisi. Nyyhkytys kohotti rintaa enää silloin tällöin. Miliza rentoutui vähitellen ja antautui Thelban hoidolle.

Vanha tietäjä kääri Milizan hameen ylemmäksi ja riisui hänen nahkatossunsa, meni takan ääreen, otti säämiskäpalasen ja kastoi sen kylmään veteen. Se kädessään hän nosti kuuman kiven takan ääreltä ja asetti kiven Milizan nilkan viereen, toisen kiven saman jalan säären viereen ja kolmannen polven viereen. Samoin hän asetti kivet toiselle puolelle jalkoja. Seitsemännen ja suurimman kiven hän asetti jalkojen jatkeeksi, keskelle. Sitten hän kaivoi taskustaan päivällä poimimaansa rosmariinia ja hieroi sen tuoksuvia oksia käsissään.

Hän alkoi hieroa Milizan sääriä rauhallisin vedoin. Kuumat kivet lämmittivät mukavasti jalkoja ja ottivat pahan

Thelban tarina

puoleensa. Rosmariinilla höystetty hieronta vilkastutti verenkiertoa ja rauhoitti. Hitaasti tietäjä kuljetti käsiään alhaalta ylös, sivuilta ylös ja muutaman kerran sen tehtyään hän aloitti hieronnan jalkapohjista, eteni nilkkoihin ja niistä ylöspäin. Kun ahdistus valtaa ihmisen, jalkapohjien pitää olla hyvinvoivat ja vahvat, jotta tuskalla olisi tila valua pois, ajatteli Thelba.

Miliza oli nukahtanut. Thelba jätti kivet vielä paikoilleen, peitti jalat hameella ja asetti vielä villaisen peitteen niiden päälle. Hän siirtyi kohentelemaan takan punaisena hehkuvia hiiliä. Kuuma höyry nousi jo padasta. Vesi alkoi kiehua. Thelba nosti hyllyltä kaksi puista juomamukia, ravisteli nahkapussista niihin annokset viherrouhetta ja kauhoi kuumaa vettä päälle. Mukit hän asetti ulommalle takanreunalle odottamaan ja istahti rahillensa. Hento yrttien tuoksu leijui hiljalleen tupaan.

Thelba oli aiemminkin kuunnellut Milizan pelkoja ja tiesi tilanteen. Hän huokaisi. Kuinka paljon ihmisen kaunein voima aiheuttaakaan tuskaa ja kipua, jota ei aina voi hallita ja jota ei juuri fyysisesti voi edes tiedostaa saati sitten parantaa. Tai sen voisi parantaa, sillä on yrttejä, jotka voivat turruttaa sellaisen voiman kokonaan. Mutta ihminen ei olisi enää sama ihminen, vaan tahdoton jälki ihmisestä. Sellaista ei Thelba koskaan tekisi. Hän tietäisi kyllä yrtit tuon halun hillitsemiseen, mutta tukahduttaa ihmisen jaloin voima, siihen hän ei koskaan tohtisi ruveta. Hän tiesi, että niinkin oli tapahtunut. Rahanhimon

Thelban tarina

vuoksi moni tietäjä oli siihen sortunut ja vienyt taitonsa kun-
nian.

Thelba oli pystynyt pitäytymään tästä houkutuksesta ku-
ten monesta muustakin. Hän oli kasvattanut itsessään nöy-
ryyttä, vaatimattomuutta ja kärsivällisyyttä. Joskus se oli ollut
vaikeaa. Joskus hän oli vähällä taipua lahjusten valtaan pel-
kästä mukavuuden halusta. Kerran oli hänelle tarjottu taloakin
alhaalta kylästä ja paremmat olosuhteet. Voi kuinka se olikaan
vetänyt puoleensa! Tässä vuoren rinteessä oli kuitenkin pa-
rempi, kaikesta muusta elämästä sivussa. Taustalla kumpusi
myös kiitollisuus kaikesta siitä, mistä hän oli selviytynyt. Hän
oli löytänyt oman paikkansa tässä maailmassa ja tässä yhtei-
sössä. Se riitti hänelle. Hänen elämänsä voisi olla aivan toisin-
kin. Thelba katsoi lavitsalla nukkuvaa hymyillen ja sanoi hil-
jaa: – Heräähän ystäväni.

Miliza äännähti ja heräsi. Hän nousi istumaan lavitsalla siir-
rellen vielä lämpimiä kiviä syrjään, venytteli käsiään ja hymyi-
li Thelballe. – Kiitos kovasti. Voi kuinka se helpotti oloa jäl-
leen!

– Tule niin tarjoan sinulle vahvistavaa juomaa, sanoi Thelba ja
ojensi hänelle puisen mukin, jossa rauhoittavat yrtit olivat
tuoksuen muhineet; kamomilla, kanerva ja ruusu.

Miliza siirtyi takan ääreen, sen toisella puolella olevalle
rahille istumaan ja tarttui molemmin käsin sopivasti kuu-
muutta hohkaavaan mukiin. Kuuma juoma tuntui hyvältä ja
ravitsevalta. – Sinulla on tuossa kuumaa vettä varmaankin
hiustesi pesua varten, sanoi Miliza.

Thelban tarina

Muutaman kerran, kun Miliza oli Thelban luona käynyt hoidossa, oli hän korvaukseksi pessyt ja selvittänyt parantajan takkuiset mustanharmaat hiukset, jotka muutoin olivat huivin alle peitetyt. Tietäjän kädet olivat käyneet heikoiksi, ja tukan siistiminen oli paras mahdollinen palkkio hoidosta.

Thelba hyrähti onnellisena. Vaikka hän usein hieroskeli sorminiveliään ja ranteitaan lämpimän takan ääressä rosma-riinilla ja hautoi muissakin yrttikylvyissä, se auttoi kipuun vain vähän aikaa. Vanhuutta se kaikki oli. Hän oli tehnyt käsillään paljon töitä. Siksi kaikki se, mihin hän tarvitsi sormiaan, lisäsi usein kipua. Hieronnankin hän teki nykyään enemmän kämmenpohjilla ja rystysillään kuin käyttäen sorminiveliään. Kaiken lisäksi Thelba tiesi, että hiukset on se viimeinen paikka, mihin kertyy kaikki hankalat ajatukset, myös toisen huolet ja epävoima. Siksi on hyvä, että tällaisen purkauksen jälkeen hiukset saivat pesun. Pesuvesi piti viedä aivan tiettyyn paikkaan, sillä sen mukana liukenevat hankalat värähtelyt eivät saaneet joutua luontoon haitaksi. Hänellä oli vedelle paikka kallionkolossa, jossa se sai muhia itseksensä vioittamatta ympäristöä. Päivällä kuuma aurinko sen sitten kuivasi pois yläilmoihin.

Naiset istuivat ääneti takan ääressä juomaa nautiskellen ja hiilloksen rapinaa kuunnellen. Kumpikin oli hetken omissa ajatuksissaan. Avonaisesta ikkunaluukusta löyhähti kostea tuulen vire. Iltalintu soitteli hiljaisesti huiluaan. – Laitanpas tukanpesupaljuun vettä ja liotan saponaria tähän pienempään kippoon, sanoi Thelba ja nousi askaroimaan. – Samalla huuh-

Thelban tarina

telen tässä omatkin käteni.

Pian Miliza ahkeroi hiusten pesussa. Vedessä puhdistettiin myös hoitokivet. Thelba kävi kaatamassa veden sille kuuluvaan paikkaan Milizan seuratessa häntä kynttilälyhdyn kanssa. Hiusten huuhtelun jälkeen Thelba istui rahille ja Miliza alkoi selvitellä hänen hiuksiaan. Se oli Thelballe hyvää hoitoa, eikä Milizan tarvinnut enää kantaa syyllisyyttä valehtelimesta äidilleen.

Thelban nautiskellessa harjaamisen tuottamasta mukavuuden tunteesta hiuspohjassaan, alkoi Miliza kertoa huoliaan. Hän oli päättä pahkaa rakastunut kyläpäällikön poikaan Ivaniin, hurjimukseen, joka villitsi kaikkia kylän tyttöjä. Tänä metsämarjoja poimiessaan Ivan oli yllättänyt hänet takaa päin ottamalla hänet syleilyynsä. Milizan koko keho oli kuumennut ja hetkeen hän ei ollut voinut tehdä mitään. Ivan onnistui suutelemaan häntä suoraan huulille. Miliza oli tuntenut hetken ajan autuaallista huumausta, kuin jalat olisivat olleet yhtä värisevää tahdotonta massaa, ja hänelle tuli epämääräinen värisevä ja kuumeinen olo. Pian hän oli kuitenkin siitä toipunut ja ravistellut itsensä irti miehen otteesta. Mitään sanomatta hän oli juossut kotiin. Hän oli hiestä märkä ja vapisi kiihkosta. Onneksi äiti ei ollut sitä näkemässä.

Tästä Miliza nyt kertoi Thelballe. Tätä hän oli tullut Thelban luo hoidattamaan. Nuori Miliza oli kauhuissaan oman kehonsa väristyksistä ja oudot tunteet hämmensivät hänen mieltään. Hän haluaisi olla hyvä tyttö, siveä ja kaino ja ylpeyden aihe äidilleen.

Thelban tarina

– Tämä kiihko on kamalaa. En voi keskittyä mihinkään. Ajattelen vain sitä Ivanin suudelmaa. En saa tunteeltani nukutuksi, kierin vain vuoteessani. Se jomottaa joka lihaksessa ja painaa vatsan pohjassa. Nyt olen jo vähän rauhoittunut.

Thelbaa hymyilytti, mutta hän hillitsi itsensä. Hän oli hoitanut Milizaa näissä vaikeroivissa tunnelmissa ennenkin, kuten monia muita. Tietäjän luona kävi usein nuoria naisia ja miehiä samanlaisten tuntemuksien kourissa kuin Miliza nyt. Nuoret pelkäsivät eivätkä ymmärtäneet, mitä heille oli tapahtumassa. Näistä ei tohdittu muille puhua, varsinkaan omille vanhemmille.

Thelba oli toisenlainen ihminen. Hän ymmärsi. Hän tiesi, että kylän päällikkö ei tällaisia asioita hoitanut ja vanha Isä Nikolai, sävyisä ja lämminhenkinen, oli hakenut neuvoja pyhästä kirjastansa. Vanhan opin pohjalta hän pystyi antamaan synnin päästön. Se auttoi jälkikäteen. Thelba yritti auttaa ennalta.

Vanhemmilla ihmisillä, varsinkin miehillä oli sitten toisenlaisia huolia. Heille saattoi ojentaa jonkin yrttiseoksen hetkelliseksi avuksi. Jo usko, että yrtit auttoivat, saivat monen miehen luottamaan itseensä. Tosin oli yrttejä, jotka todella auttoivatkin, mutta miehet eivät paljoa niitä kehdanneet kotonan käyttää. Usein tulivat vaimotkin samoille asioille, heille oli helpompi kertoa yrttien vaikutuksesta.

Miliza oli korinpunojan tytär. Audeta-äiti oli jäänyt yksin tyttärensä kanssa, kun isä, joka oli puuseppä, oli kuollut kymmenen vuotta sitten pudottuaan louhikkoon eräällä metsäs-

Thelban tarina

tysmatkalla. Hän oli säikähtänyt villisikaa, ja jalka oli lipsah-
tanut polulla, jonka seurauksena hän putosi louhikkoon ja löi
kuolettavasti päänsä.

Se muutti täysin Milizan ja Audetan elämää. Miliza oli
osittain mummon ja vaarin kasvatti, sillä Audeta oli tyttärensä
kanssa yksin jäätyään muuttanut heille, kylän keskustaan
asumaan. Viime vuosina Audeta oli innostunut puutarhan-
hoidosta ja korien punonnasta. Yhdessä vaarin kanssa he oli-
vat kunnostaneet miehensä rakentamaa tupaa asumiskuntoon
ja muuttaneet sinne Milizan kanssa. Nykyiset rauhalliset ajat
tuntuivat turvallisilta.

Tupa sijaitsi pienen matkan päässä kylästä viljeltyjen vai-
nioiden vieressä. Korinpunontaan Audeta tarvitsi oman tilan.
Läheisen puron varrelta löytyi punontaan sopivaa pajua. Li-
säksi häntä olisi sääliittänyt jättää elinkelpoinen maapala ilman
puutarhaa ja sen hoitoa.

Audeta oli kiinnostunut yrteistä ja niiden kautta tu-
tustunut paremmin parantaja Thelbaan. He olivat istuneet
usein mukavia iltoja yhdessä, ja Thelba oli neuvonut häntä
yrttien kasvattamisessa ja käytössäkin. Ylhäällä vuoren rin-
teellä maa oli kuivaa ja hedelmätöntä, joten Audeta jakoi yrt-
tejä ylhäällä asuvalle Thelballe. Milizakin piti Thelbasta, joten
usein he äidin kanssa yhdessä tai Miliza yksin kuljettivat yrt-
tejä vuoristomajalle. Thelbasta oli tullut vähitellen Audetan
uskottu, jolle saattoi puhua peloista ja toiveista. Audeta oli
iloinen, kun Miliza kävi auttamassa Thelbaa.

Miliza oli norja ja viehkeä nainen, parhaassa kukoistukses-

Tietäjät ja parantajat ovat kautta aikojen kuuluneet yhteisöihin. Tämä kirja kertoo Thelban, tietäjä- ja parantajanaisten ja häntä lähellä olevien ihmisten tarinan.

Kirjan tarina perustuu uneen, jonka Leila Kastelli näki unen ja valvetilan rajamailla vuosia sitten, jonka hän merkitsi muistiin.

Muistiinpanojen pohjalta syntynyt fiktiivinen tarina sijoittuu ajallisesti 1800-luvun Balkanille.

Kannen kuva: Leila Kastelli

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi